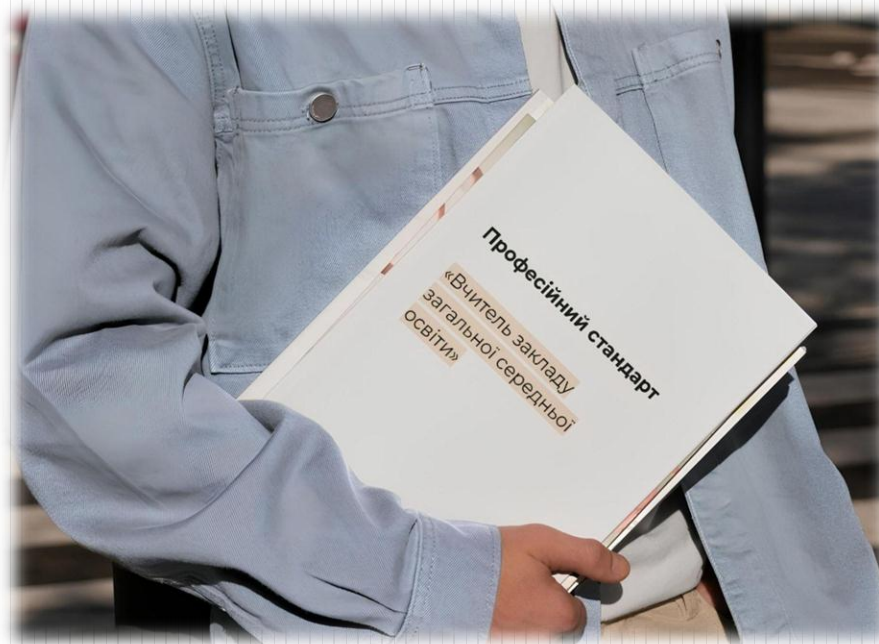

**Професійний стандарт вчителя закладу загальної
середньої освіти: вимоги, практичне застосування та
шляхи підвищення педагогічної майстерності вчителів**

Попередній стандарт затверджений наказом
Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського
господарства України від 23 грудня 2020 року.

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

м. Київ

ВІД 29 СЕРПНЯ 2024 Р.

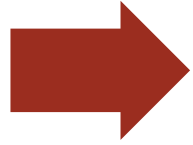
Про затвердження професійного стандарту № 1225 **«Вчитель закладу загальної середньої освіти»**

Замінює попередній. Визначає трудові функції, ключові компетентності
вчителів для успішної освітньої діяльності в ЗЗСО

Професійний стандарт вчителя

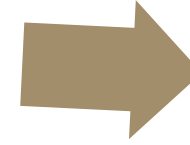
Старт реалізації
реформи НУШ

- Перший професійний стандарт вчителя для вчителів початкових класів

Переход реформи
НУШ у середню
ланку

- До стандарту також додали частину “Вчитель закладу загальної середньої освіти”

зміни в
законодавстві та
потреба в
об’єднанні
стандартів

- Поява нового стандарту

Мета розроблення:

1. Відповідність вимогам:

- ст.4 /2 КЗпП України;
- Порядку розроблення професійних стандартів, Затвердженого постановою КАБМІНУ від 31.05.2017р. №373);
- висновкам Національного агенства кваліфікації від 21.08.2024

2. Урахування досвіду використання попереднього стандарту (2020) закладами освіти

Рекомендації щодо використання

Освітні програми

- Розробка освітніх програм підготовки фахівців за спеціальностями галузі знань «Освіта/ Педагогіка».

Професійний розвиток

- Розробка програм професійного розвитку педагогічних працівників та підвищення кваліфікації.

Посадові інструкції

- Розробка посадових інструкцій до відповідних посад.

Оцінювання діяльності

- Оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників керівникам закладів освіти.
- Самооцінювання вчителів та вектор професійного розвитку.

Ключові зміни

Професійні кваліфікації

- Фаховий молодший вчитель бакалавр
- Бакалавр
- Магістр

Траєкторії здобуття кваліфікацій

- Окреслено можливі шляхи здобуття професійних кваліфікацій залежно від ступеня освіти та спеціальності.

Оптимізація компетентностей

- Зменшено кількість компетентностей, необхідних для виконання трудових функцій.
- 3 15 стало 12 компетентностей.

Ціннісні орієнтири вчителя

Спрямовані на формування в здобувачів освіти цінностей, необхідних для успішного життя в суспільстві.

Повага особистості

Рівність та інклюзивність

Рівний доступу до освіти кожного здобувача освіти без будь-яких форм дискримінації на засадах інклюзивності й безбар'єрності.

Безпека

Створення безпечного, вільного від насильства й цькування освітнього середовища.

Патріотизм

Формування української національної та громадянської ідентичності, готовності до діяльності у сфері безпеки, захисту незалежності України.

Громадянськість і відповідальність

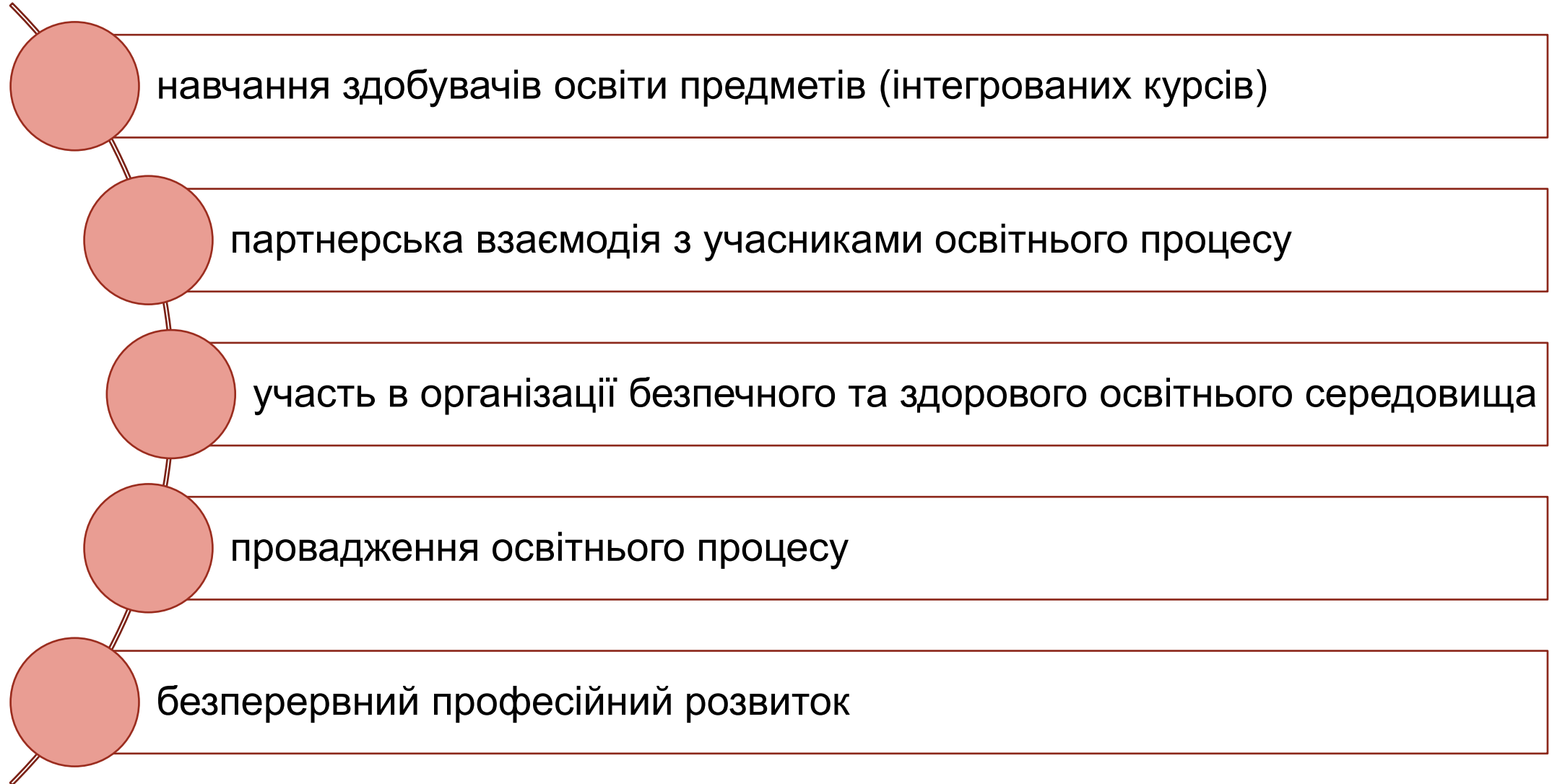
Підтримка пізнавального інтересу, формування нетерпимості до корупції, дотримання академічної доброчесності, розуміння важливості розвитку, здорового способу життя здобувача, створення умов для гармонійного фізичного, психічного розвитку, добробуту.

Мета професійної діяльності вчителя:

Організація навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними повної загальної середньої освіти. Це досягається шляхом формування ключових компетентностей, світогляду, розвитку інтелектуальних, творчих та фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання.

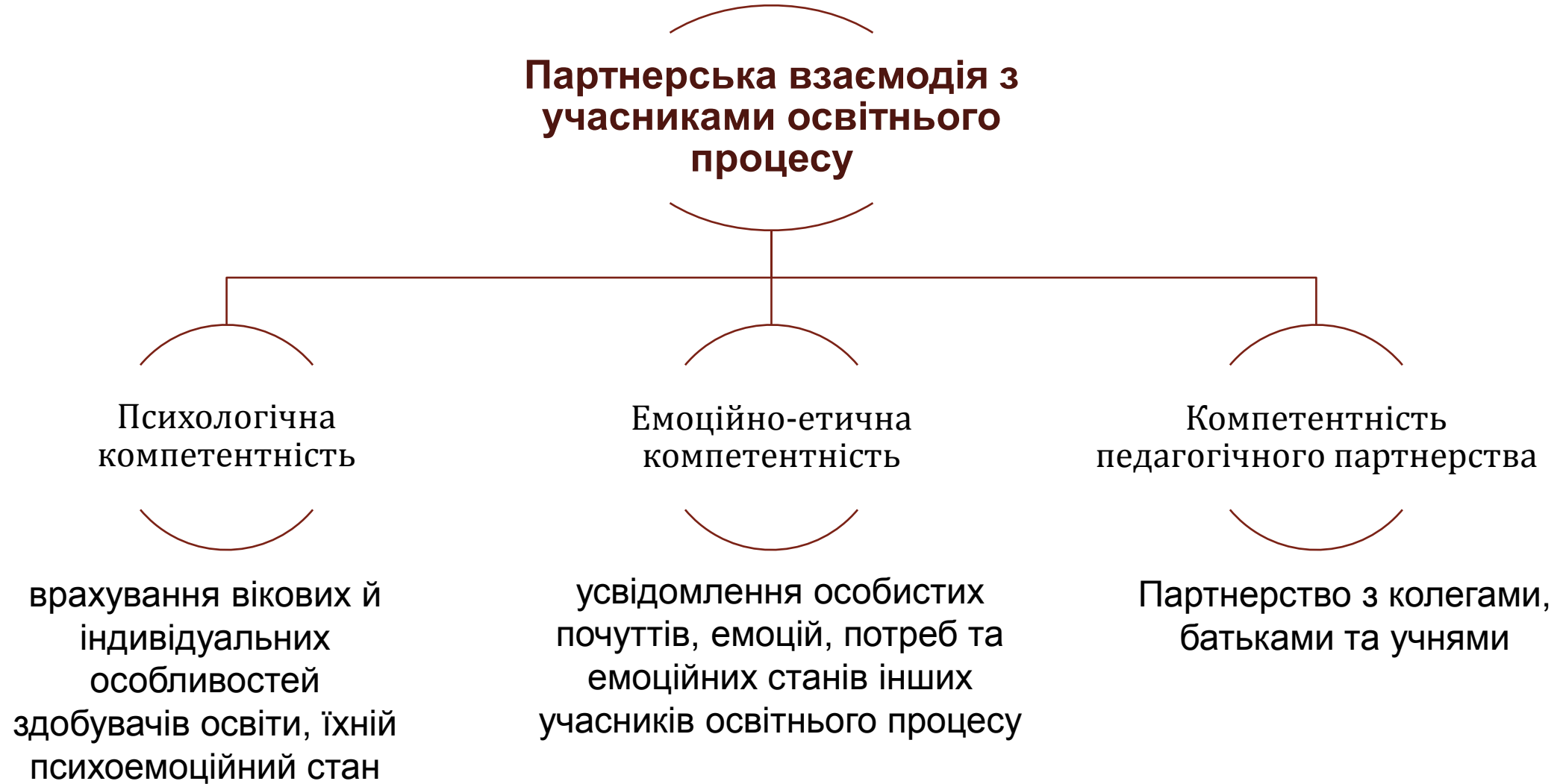
Трудові функції вчителів:

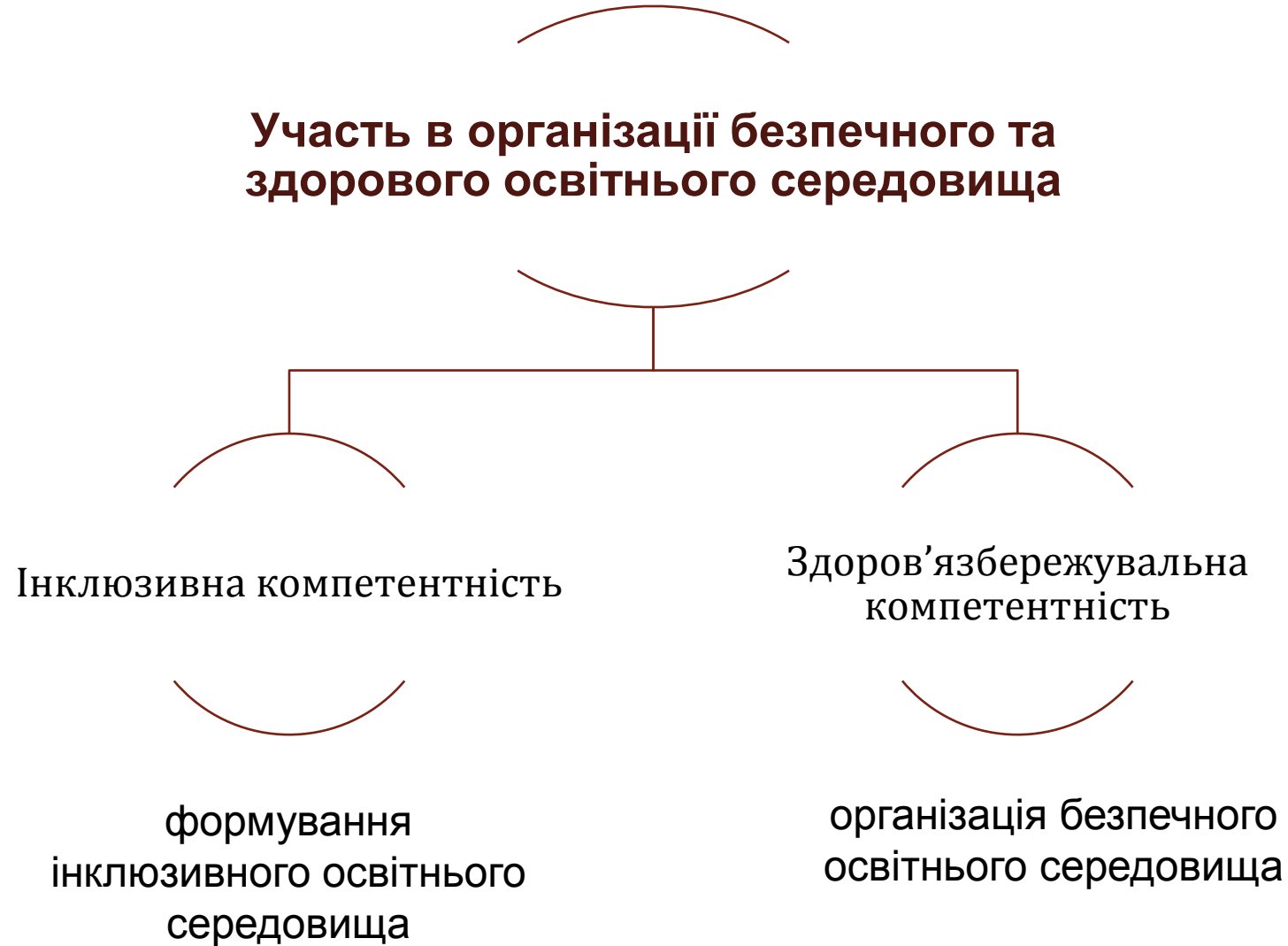
Трудові функції вчителів

Трудові функції вчителів

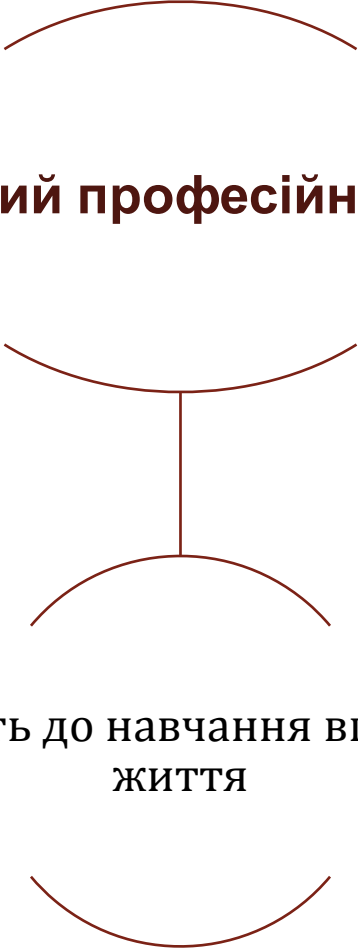
Трудові функції вчителів

Трудові функції вчителів

Трудові функції вчителів

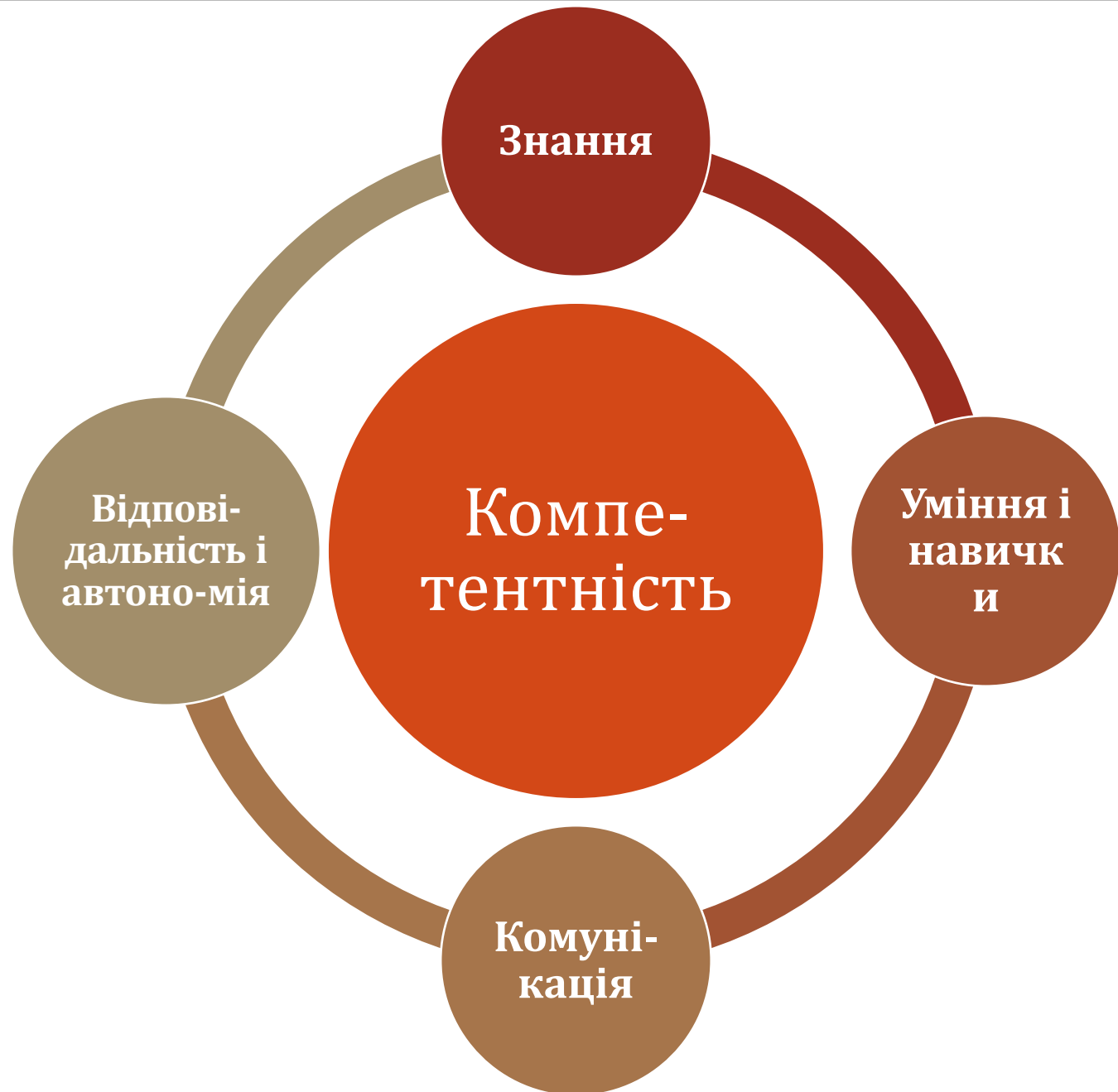

Безперервний професійний розвиток

здатність до навчання впродовж
життя

Відповідальність і автономія – наскільки самостійно вчителі можуть виконувати свої функції.

Комунікація – наскільки вчителі компетентно взаємодіють з усіма учасниками освітнього процесу.

Трудова функція №1. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)

Основна мета роботи вчителя полягає в організації навчання та виховання учнів. Для її досягнення та якісного викладання навчальних предметів педагог має формувати та вдосконалювати:

1.1. Мовно-комунікативну компетентність.

Ця компетентність включає такі складові:

1) Здатність забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою

Це **вміння** педагога вільно володіти державною мовою в усній та письмовій формі, застосовувати прийоми й методи збагачення мовлення учнів для висловлювання ними думок, почуттів і ставлень та сприяння їхній мовленнєвій творчості.

У межах цієї компетенції вчитель має забезпечувати дотримання вимог щодо:

- комунікації**: взаємодіяти з учасниками освітнього процесу державною мовою;
- відповідальності і автономії**: виявляти мовну стійкість і відповідальність у дотриманні мовного законодавства.

Трудова функція №1. Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)

1.3. Інформаційно-цифрову компетентність

Ця компетентність включає такі складові:

1) Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію

Це **вміння** педагога використовувати цифрові пристрої та відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси для професійного розвитку, працювати з операційними системами, онлайн-сервісами, файлами та мережею Інтернет. Також вчитель має вміти критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел, уникати небезпек в інформаційному просторі, забезпечувати захист і збереження персональних даних.

У межах цієї компетенції вчитель має забезпечувати дотримання вимог щодо:

- комунікації**: взаємодіяти з учасниками освітнього процесу для створення спільнот обміну досвідом використання цифрових технологій;
- відповідальності і автономії**: усвідомлювати важливість цифрової гігієни, ініціювати й проводити заходи з популяризації дотримання цифрової гігієни серед учасників освітнього процесу.

Трудова функція №5. Безперервний професійний розвиток

Компетентність: здатність до навчання впродовж життя.

Вона включає такі складові:

- **Здатність здійснювати власний професійний розвиток, надавати та отримувати підтримку від колег.** Це вміння педагога визначати потреби та планувати особистий професійний розвиток, обирати суб'єкта освітньої діяльності й ресурси для професійного розвитку, брати участь у діяльності професійних спільнот та здійснювати рефлексію щодо педагогічної діяльності.

- **Здатність до інноваційної діяльності.** Це вміння педагога застосовувати наукові методи пізнання, використовувати інформацію щодо освітніх інновацій та інтегрувати інновації у власну педагогічну практику.

У межах цієї компетенції вчитель має забезпечувати дотримання вимог щодо:

- **комунікації:** взаємодіяти з колегами в професійних спільнотах з питань професійного розвитку;
- **відповідальності і автономії:** виявляти самостійність, професійність, академічну доброчесність, надання пріоритетності розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної діяльності.

САМООЦІНЮВАННЯ ЗА КВАЛІМЕТРИЧНОЮ МОДЕЛЮ

Кваліметрична модель професійної діяльності - це норма-зразок, що містить професійно-кваліфікаційні та компетентнісні характеристики, а також якісно- кількісні показники для математичного підрахунку результатів професійної діяльності педагогічних працівників.

Реалізується через:

- Самоаналіз: вчитель оцінює власну діяльність за допомогою анкети чи рефлексивного щоденника.
- Експертна оцінка: адміністрація або члени атестаційної комісії проводять спостереження за діяльністю вчителя та надають зворотний зв'язок.
- Аналіз результатів діяльності: оцінювання навчальних досягнень учнів та аналіз реалізованих проєктів.

Переваги :

- ✓ Включає держані унормовані вимоги.
- ✓ Адаптується до певним умов навчального закладу.
- ✓ Дає можливість оперативно отримати об'єктивну інформацію.
- ✓ Мінімізує суб'єктивний фактор.

Приклади кваліметричної моделі оцінювання

Державна установа
«Український інститут розвитку освіти»

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ АПГРЕЙД: САМООЦІНЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Збірка діагностичних матеріалів

АНКЕТИ САМООЦІНЮВАННЯ СФОРМОВАНOSTI КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Інструкція

Рівень сформованості компетентностей оцінюється за п'ятибальною шкалою.

Прочитайте твердження та обведіть у відповідній колонці цифру, яка відповідає вашій думці та/або діям, де:

1 бал – АБСОЛЮТНО НІ (в усіх випадках без винятків)

2 бали – НІ (є поодинокі винятки)

3 бали – ЧАСТКОВО (у більшості випадків НІ)

4 бали – ТАК (у більшості випадків ТАК)

5 бали – АБСОЛЮТНО ТАК (в усіх випадках без винятків)

Результати

Високий (46–50 балів) – компетентність сформована на найвищому рівні.

Вище середнього (43–45 балів) – перевищує середній рівень розвитку компетентності.

Середній (38–42 бали) – компетентність сформована на середньому рівні.

Нижче середнього (30–37 балів) – компетентність ще формується.

Низький (0–29 балів) – для реалізації компетентності потрібні додаткові знання, уміння.

«Наскільки сформована у вас
інформаційноцифрова компетентність?»

Сутнісна характеристика компетентності	Результат самооцінки				
Використовую цифрові пристрої у професійній діяльності та комунікую з учасниками освітнього процесу у цифровому середовищі за допомогою засобів та способів (ел. пошта, соціальні мережі, месенджери, тощо) обміну інформацією	1	2	3	4	5
Знаю основні правила перевірки достовірності, надійності інформаційних джерел, критично оцінюю інформацію, що має вплив на свідомість і розвиток здобувачів освіти, на прийняття їхніх рішень	1	2	3	4	5
Використовую відкриті електронні (цифрові) ресурси педагогічного спрямування у професійній діяльності та для обміну педагогічним досвідом, безперервного професійного розвитку	1	2	3	4	5
Користуюся механізмами захисту власних авторських прав; дотримуюся вимог законодавства щодо академічної доброчесності, використання об'єктів авторського права і вимог мережевого етикету у професійній діяльності	1	2	3	4	5
Дотримуюся правил безпеки у цифровому середовищі, забезпечую захист і збереження персональних даних; організовую заходи з популяризації дотримання цифрової гігієни серед учасників освітнього процесу	1	2	3	4	5
Добираю електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінюю їхню ефективність для досягнення навчальних цілей	1	2	3	4	5
Модифікую, редагую, комбіную наявні електронні (цифрові) освітні ресурси; створюю (за потреби) особисто або спільно з іншими особами нові електронні (цифрові) освітні ресурси; упорядковую ресурси і надаю до них доступ учасникам освітнього процесу	1	2	3	4	5

«Наскільки сформована у вас інформаційноцифрова компетентність?»

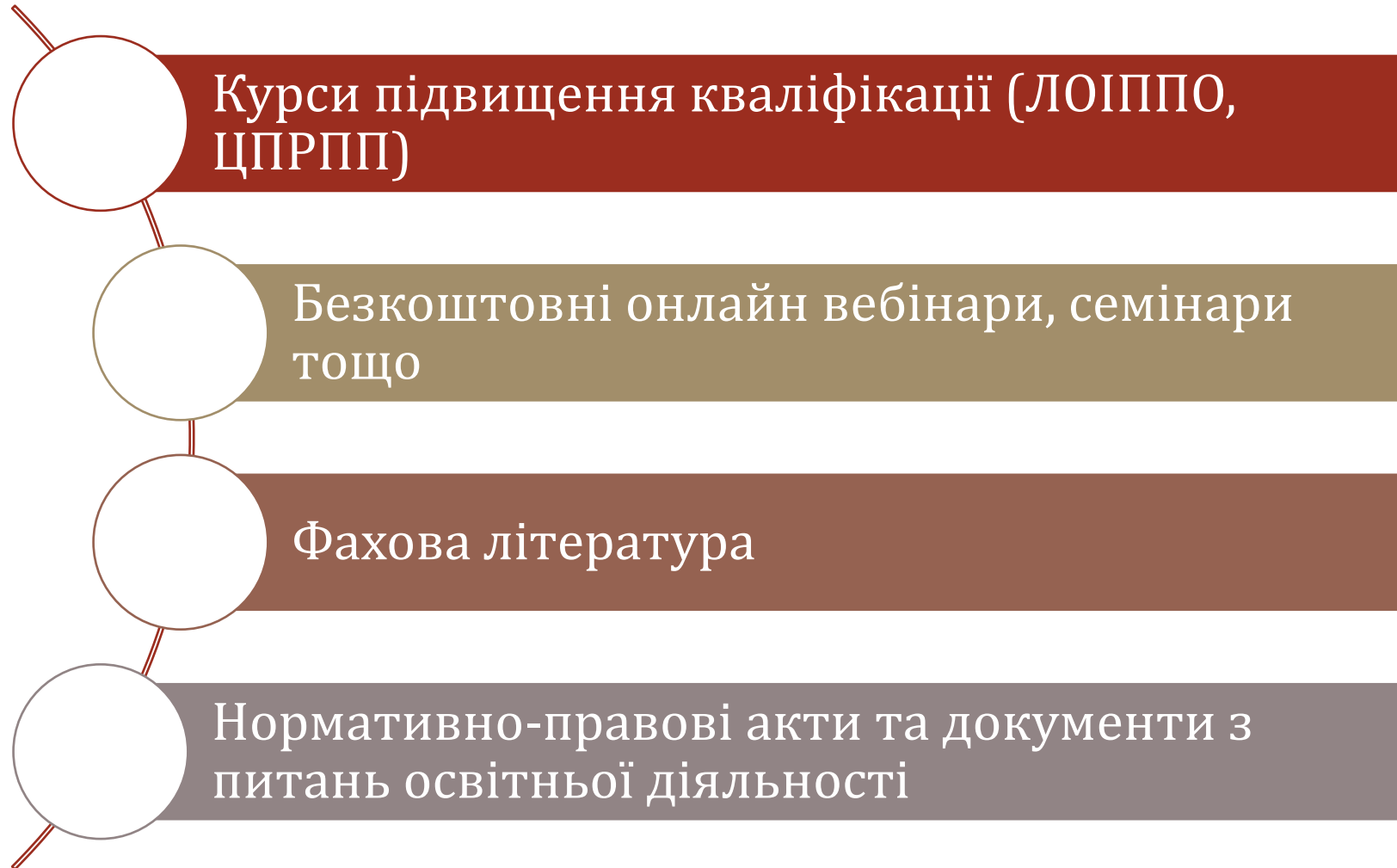
Сутнісна характеристика компетентності	Результат самооцінки				
Впроваджую механізми компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, ціннісного підходів для організації освітнього процесу з використанням цифрових технологій (зокрема, дистанційного навчання); забезпечую освітній процес у режимі реального часу за допомогою цифрових інструментів (освітніх платформ, додатків, цифрових ресурсів тощо)	1	2	3	4	5
Надаю допомогу колегам/здобувачам освіти в оволодінні цифровими технологіями/ресурсами	1	2	3	4	5
Застосовую цифрові технології та електронні (цифрові) освітні ресурси для вивчення здобувачами освіти предметів (інтегрованих курсів), оцінювання, моніторингу та самоконтролю результатів навчання; відстежую в електронному (цифровому) середовищі інформацію про прогрес здобувачів освіти у навчанні	1	2	3	4	5
Усього балів:	44				
Рівень розвитку компетентності:	Вище середнього				

Кваліметрична модель оцінювання професійного розвитку вчителя за професійними компетентностями може бути розроблена закладом освіти відповідно до кваліфікаційної категорії розроблена відповідно до [Положення про атестацію педагогічних працівників, затверджене наказом МОН від 09.09.2022](#) № 805, чинного на сьогоднішній час з урахуванням компетентностей вчителя за Професійним стандартом НАКАЗ МОН від 29 серпня 2024 р. № 1225.

Підвищення фаховості

Самоосвіта

Висновок

Професійний стандарт – прикладний інструмент, який має допомагати вчительству ставати компетентнішими, здобувати вищий рівень професійної кваліфікації, аналізувати свою педагогічну діяльність, а адміністрації закладів освіти – координувати, моніторити роботу вчителів та формувати траєкторії їхнього професійного розвитку.

